

Пауль Маар — відомий дитячий письменник, народився 1937 року в м. Швайнфурт (Німеччина). Автор численних романів, віршів, сценаріїв до кінофільмів і театральних п'єс. Маар знаний також як ілюстратор і перекладач. Лауреат Німецької премії дитячої літератури, Австрійської державної премії, премії братів Грімм, премії Е.Т.А.Гофмана, премії Фрідріха Рюкнера та ін.

Тіна Шульце — художник-ілюстратор, народилася 1974 року в м. Мюнсер. Її дипломною роботою були ілюстрації до оповідання Пауля Маара “Корова Глорія”. Робота, виконана у вигляді коміксів, побачила світ у видавництві “Отінген”(2002).

Пауль Маар

СТАРША СЕСТРА, ЧУЖИЙ БРАТ

Історії з життя дітей

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

ББК 84(4Нім)-444(2)
М12

Видано за сприяння
Міжнародного фонду “Відродження”

Paul Maar

Große Schwester, fremder Bruder

© Verlag Friedrich Oetinger GmbH, Hamburg 2004
Alle Rechte vorbehalten
Einband und Illustrationen von Tina Schulte

Опубліковано за згодою
з Verlag Friedrich Oetinger GmbH, Hamburg

Обкладинка та ілюстрації Тіни Шульте
Переклад з німецької Романа Матієва

Маар П.

М12 Старша сестра, чужий брат: Історії з життя
дітей. Оповідання/ Пер. з нім. Р. Матієва —
Тернопіль : Видавництво Богдан, 2023. — 192 с.

ISBN 978-966-10-7408-7

ББК 84(4Нім)-444(2)

*Охороняється законом про авторське право. Жодна частина даного видання
не може бути використана чи відтворена в будь-якому вигляді
без дозволу автора перекладу чи видавництва.*

© Verlag Friedrich Oetinger,
Hamburg, 2004
© Т. Шульте, обкладинка, ілюстрації
© Навчальна книга – Богдан,
художнє оформлення, 2023

ISBN 978-966-10-7408-7

Чужий брат

Якобу було три рочки, коли батьки розлучилися. Зараз йому десять. Тож чи варто дивуватися, що він зовсім не пам'ятає батька? Одразу після розлучення тато виїхав до Канади. Зараз у нього там інша дружина.

Інколи Якоб намагався пригадати, як виглядав батько. Та марно: його образ був неясним і розмитим, з дивними та непевними рисами. З кожною новою спробою тато ставав усе чужішим. Тому хлопцеві врешті-решт доводилося йти до маминого столу і діставати з найглибшої шухляди весільну фотографію батьків.

Мамі, звісно, це не подобалося, та вона не надто бурхливо реагувала на такі намагання відновити в пам'яті образ батька. “Чому ти постійно носишся з цією світлиною?” — казала вона зрештою. Але ніколи її не забирала.

Спочатку Якоб часто запитував про татка. Він не міг повірити, що той поїхав назавсім і вже ніколи не повернеться. Та час спливав, і він, врешті, заспокоївся. Навчився жити лише з мамою.

Так само, як і звик, що він у мами — “Дорослий синочок”. Так вона його інколи називала. “Мій маленький господар”, — лунало тоді, коли потрібно було чимось допомогти. Якобова мама була не просто “мамою”. Вона була “мамою працюючою”. Адже треба було комусь заробляти гроші для їхньої сім’ї! Цілісінькі дні вона пропадала на роботі, а Якоб мав чимало важливих справ. Він мусив помити посуд, поприбирати у квартирі, сходити в магазин. Нерідко, коли мама поверталася з роботи, її вже чекала смачна вечеря на столі. Усе як годиться: дві тарілки і запалена свічка посередині. Тоді мама завжди цілувала Якоба у щічку і, поклавши руку на його плече, казала, що дуже пишається таким чудовим сином.

Усе пішло шкереберть, коли вона поїхала у Мюнхен.

— Ти їдеш у Мюнхен? Без мене? Так діло не піде — ти ж не можеш залишити мене одного на цілий тиждень?!

— Ти не будеш один, — заспокоїла його мама. — До нас переїде бабуся Йоганна. Вона піклуватиметься про тебе. Крім того, обіцяю — я телефонуватиму тобі щовечора! Розумієш, синку, це — той самий єдиний шанс, що трапляється раз у житті. Адже шеф вперше посилає мене на таку важливу конференцію.

Перші два вечори мати справді телефонувала. Захоплено розповідала про цікаві знайомства з людьми із різних куточків світу. Більше дзвінків не було. Лише перед поверненням вона зателефонувала і попросила пробачення у Якоба.

Мама вернулася зовсім іншою. Цю перемену Якоб відчув і помітив одразу: вона стала такою веселою, як ніколи. Та водночас і якоюсь неуважною, забудькуватою. Вона взагалі не слухала його розповідей про те, як він провів час з бабусею Йоганною.

А коли ввечері дзенькнув телефон, мати страшенно розхвилювалася: “Це мене! Якобе, піди, будь ласка, у свою кімнату, гаразд?”

Чогось схожого ще ніколи не траплялося. Дивна ситуація породила і відповідну реакцію:

до своєї кімнати Якоб не дійшов. Він заचाївся у коридорі біля причинених дверей.

Майже годину мати розмовляла із якимось дядьком на наймення “Ману”. Коли ця нескінченна балаканина нарешті вщухла і слухавка лягла на своє місце, мама покликала сина.

— Я маю тобі дещо сказати, — почала вона, — в суботу у нас будуть гості.

— Хтось прийде? — запитав Якоб.

— Мій знайомий. Дуже милий чоловік, сам побачиш. Його звати Ману.

— А чому я не знаю ніякого Ману, коли він твій знайомий? — здивувався Якоб. — І що це за чудернацьке ім’я таке: “Ману”?

— Я познайомилася з ним у Мюнхені, — пояснила мама, — він із Індії.

— Та це ж так далеко! Він що, літаком прилетить?

Мама розсміялася:

— Ти неправильно зрозумів! Він народився в Індії, індієць, розумієш? Але живе він у Маннгаймі. Уже майже десять років Ману мешкає у Німеччині.

Ману прийшов, як і обіцяла мама, в суботу. Волосся у нього було чорне, як воронове крило, на смаглявому обличчі виблискували темно-карі очі. Здавалося, що він цілісіньке літо вилежувався під сонцем — така у нього була бронзова засмага. Ману приніс подарунки: квіти для мами і плюшевого слоника для Якова.

Якоб думав, що чоловік, як і личить гостям, пробуде у них годинку-другу. Та Ману гостював значно довше — усі вихідні, а додому поїхав пізно ввечері в неділю, коли Якоб уже міцно спав.

— Ну то як, тобі сподобався Ману? — запитала мама за сніданком.

— Та навіть не знаю, — відповів Якоб нерішуче.

— Що ти маєш на увазі? Він тобі не подобається?

— Він не схожий на нас і розмовляє якимось дивно, — мовив Якоб.

— Синку! — мама чомусь нервувала. — Ти ж не будеш до нього погано ставитися лише тому, що його німецька далека від досконалості!

Такою знервованою Якоб маму ще не бачив.

— Та ні, справа навіть не у вимові, — спробував пояснити Якоб. — Мені подобалося жити удвох з тобою, коли ми разом вирішували наші проблеми без втручання когось чужого, третього.

— Ману для нас не чужий. Принаймні для мене. Він мені подобається, — продовжувала мама. — А незабаром і ти до нього звикнеш, бо він часто нас навідуватиме. Між іншим, у нього є син, йому дев'ять, майже твій ровесник. Його звати Салман.

— Син? — здивувався Якоб. — Отже, він одружений?

— Ні, його дружина, на жаль, вже давно по-

мерла. Салман тоді був немовлям, — почала розповідати мама. — Може, Ману колись приведе його з собою. Тоді зможете разом погратися.

— Не хочу я з ним гратися, — спалахнув Якоб, — я ж його зовсім не знаю! Окрім того, я хочу сам обирати собі друзів!

Наприкінці тижня Ману знову прийшов у гості, і ще через тиждень, і ще... Словом, це стало правилом на кожен уїк-енд.

Невдовзі почалися пасхальні канікули. Минулого Великодня мама з Якобом здійснили велосипедну мандрівку околицями. Та цього разу вони святкували вдома. Ману залишився у них на цілий тиждень. І прийшов не сам, а з Салманом.

— Йдіть пограйтеся у свою кімнату, гаразд? — сказала мама після обіду. — Якщо ні, то можете у дворі поганяти м'яча.

Якоб не тямився від злості. Невже мама забула його слова? Він вперто ігнорував Салмана, не перекинувся з ним жодним словом, лише сидів набурмосений на своєму ліжку, втупившись у книжку “Прадавні звірі”. Салман потупцював нерішуче якусь хвилю біля нього, зазираючи через плече, а потім запитав: “Можна, я собі